

INCIPIIT LIBER TER-
TIVS STEGANOGRAPHIÆ IOANNIS
TRITHEMII, ABBATIS SPANHEIMENSIS,
AD SERENISS.

Principem, Dominum Philippum, Comitem Palatinum
Rheni, Ducem Bauariæ, Imperijque Sacri Prin-
cipem Electorem.

PRÆFATIO.

OSTQVAM, auxiliante Domino nostro Iesu Christo Salvatore fidelium animarum, primos artis nostræ libros duos compleuimus, in quibus Steganographiam nostram vtunque descripsimus: oportet nos hunc tertium librum illis coniungere, & mirabilibus adiuuentis mirabiliora copulare.

Inuenti in quodam libro cuiusdam antiqui Philosophi, qui dictus est Menastor, esse possibile, vt quadam arte mentis nostræ conceptum amico notum faciamus, quantumlibet absenti, in 24. horis, sine verbis, sine libris, & sine nuncio, perfectissime, latissime & secretissime.

Cum autem desiderio sciendi vehementissime ducerer: coepi velle experiri dictionum veritatem: & post multos labores tandem inueni ipsam scientiam experientia probatam.

Maximum est huiusmodi artis secretum & tantis obscuritatibus inuolutum, vt nulli facile sit peruium.

Menastor enim nimis obscure & paucis verbis mysterium inuoluit: tantisque viribus, vt secretum maneat, vsus est, vt post eum adhuc nullus reperiri potuerit, qui ausus sit eius sermonem aliquo documento facere clariorem.

Ego autem metuens, tam mirabile opus propter nimiam obscuritatem vilipendi ab imperitis, aut tandem igni cremari: cum in eo multis probationibus iam diu sim expertus: ita illud literis commendare apertioribus volui, vt & viris eruditis ac in magicis studiosissimis, cum Dei auxilio, possit aliquatenus fieri peruium: & tamen imperitis Rapophagis omni tempore maneat occultatum, & nullatenus eorum obtuso intellectui cognitum.

Dixit autem Menastor: Septem sunt planetae, quibus septem praesunt Angeli, & illis sunt 21. spiritus subiecti, per quos nunciantur arcana. Horum nomina per tabulam exponamus.

S.	Roth.		R.	R.			
♄	Orifiel	{ Sadael	1	675	663	} 651	
		{ Poniel	2	700	688		} 676
		{ Morisiel	3	725	713		
♃	Zachariel	{ Floriel	1	575	563	} 551	
		{ Ariel	2	600	588		} 576
		{ Raphael	3	625	613		
♂	Samael	{ Amael	1	475	463	} 451	
		{ Asmael	2	500	488		} 476
		{ Nebiel	3	525	513		
☉	Michael	{ Laniel	1	375	363	} 351	
		{ Pasael	2	400	388		} 376
		{ Vanriel	3	425	413		
♀	Anael	{ Zabdiel	1	275	263	} 251	
		{ Sacmiel	2	300	288		} 276
		{ Adoniel	3	325	313		
☿	Raphael	{ Carmiel	1	175	163	} 151	
		{ Nabeyel	2	200	188		} 176
		{ Pathiel	3	225	213		
☾	Gabriel	{ Remasiel	1	75	63	} 51	
		{ Tespiel	2	100	88		} 76
		{ Theoriel	3	125	113		

S	Aniel 4	Wenasor	Roth.	Schw.	R.	S.
H	Saturnus	Schamaro	631	20	642	639
I	Kralvotos	Thubrays	627	20	638	646
	Ymarona	Tzatzraym	626	20	650	634
			628	20	639	

Isti sunt septem Angeli planetarum secundum traditionem antiquorum sapientum, quorum quilibet ducit Mundum annis trecentis quinquaginta quattuor mensibus bis binis in ordine suo.

¹ This table gives the limits of the alphabetic ciphers. There are seven variations, one for each planet.

Symbol	Angel	Planet
♄	Orifiel	Saturn
♃	Zachariel	Jupiter
♂	Samael	Mars
☉	Michael	Sun
♀	Anael	Venus
☿	Raphael	Mercury
☾	Gabriel	Moon

² 31 27 26 28 42 38 50 39 39 46 34 → W Sch Th Tz I O A N N E S. This table is an useful remainder for the values **W**, **Th**, **Sch** and **Tz**.

Orifiel est Angelus Saturni, qui a principio creationis gubernauit Mundum annis 354. mensibus 4. Postea Venus, deinde Iuppiter, post illum Mercurius, ac deinde Mars, postea Luna, postremo Sol.

Quilibet annis 354. mensibus 4. suum Angelum in tabula sibi communi scriptum dominium Mundi habuisse describitur. Itaque tempore diuuij ferunt sapientes Samaelem Angelum Martis seruiuisse Imperio regiminis: Gabrielem autem Angelum Lunæ tempore confusionis linguarum: Michaelem Angelum Solis, tempore exitus Israelis de Ægypte.

Et quidem si quis assertioni præfatæ adhibet fidem, per semet ab origine Mundi facile mutationes temporum, & gubernationem Angelorum vsque ad suam ætatem præscripto ordine poterit supputare.

Nos autem ea, quæ nostro conducunt proposito, prosequentes, septem Angelis planetarum prædictis 21. subiectos alios spiritus, hoc est, vnicuique tres non ambigimus secundum huiusmodi artis nostræ institutionem: per quos intentionis nostræ operamur effectum.

Ordinem planetarum consuetum obseruabimus, a supremo omnium Saturno incipientes vsque ad Lunam: primo cuius libet principalis angeli operationem conscribentes, ac deinde subseruientiam: & capitula per ordinem coniungentes.

NOTES

The complete deciphering rule for the third book is: numbers greater than 25 are significant, and their plain text value depends only on their remainder upon division by 25, and in particular, only on the right-hand two digits of the number. The following table gives the mapping.

Th	01	26	51	76
Sch	02	27	52	77
Tz	03	28	53	78
Z	04	29	54	79
X	05	30	55	80
W	06	31	56	81
U	07	32	57	82
T	08	33	58	83
S	09	34	59	84
R	10	35	60	85
Q	11	36	61	86
P	12	37	62	87
O	13	38	63	88
N	14	39	64	89
M	15	40	65	90
L	16	41	66	91
I	17	42	67	92
H	18	43	68	93
G	19	44	69	94
F	20	45	70	95
E	21	46	71	96
D	22	47	72	97
C	23	48	73	98
B	24	49	74	99
A	25	50	75	00

In short: the third book ciphers are numerical substitution ciphers, with multiple numerical equivalents supplied for each plain text letter. The cipher is actually used in a piece-wise monoalphabetic fashion, shifting ranges of cipher numbers after every few letters.

The following is instead the table of the zodiacal signs.

Number	Symbol	Sign
1	♈	Aries
2	♉	Taurus
3	♊	Gemini
4	♋	Cancer
5	♌	Leo
6	♍	Virgo
7	♎	Libra
8	♏	Scorpio
9	♐	Sagittarius
10	♑	Capricorn
11	♒	Aquarius
12	♓	Pisces

CAP. I.

*DE ORIFIELE, PRIMO ET SUPREMO ANGELO
Saturni, & de operationibus, quæ fiunt per eum.*

ATVRNVS, planetarum omnium altior & supremus motu natura tardus, frigidus, quia remotus, difficilis, grauis, á puncto sui principii 650. annis vsque ad punctum prime stationis in quo libet signo mentibus commorans 30. naturali proprio motu mouetur 626.

Eius primus & supremus Angelus vocatur, secundum opinionem antiquorum, Orifiel, qui habet sub se alios tres principales Spiritus, videlicet Sadael, Poniel & Morifiel, de quibus suo dicemus & loco &

ordine, Per hunc autem Orifielem magnum Saturni Angelum fiunt multæ & diuersæ operationes in *Steganographia*.

Per ipsum possumus mentis nostræ arcanum notum facere amico, artem scienti, vbicunque fuerit: per literas si placet: vel etiam sine literis & alia multa mirabilia facere, que nemo intelligit alius, qui in hac nostra scientia imperitus fuerit.

Itaque volens per hunc Angelum in *Steganographia* quippiam operari, maxime in die Saturni, & in his rebus, negociis & causis, que pertinent ad Saturnum: in primis necesse est, vt motus eius noueris varios & diuersos. Et varios primum, purum, proprium, mixtum, rectum, retrogradum & confusum.

Et in his omnibus non solum generales regulas ab Astronomis traditas (quia licet maxime conducant huic scientiæ nostræ, tamen non penitus sufficiunt) sed etiam particulares sciat necesse est.

Pro fundamento igitur præsuppositis tabulis & regulis de motibus planetarum, quos omnino scire operantem in hac arte necessarium est: speciales regulas & tabellas punctualium motuum per singula capitula huius operis adiecimus, sine quarum obseruatione nemo in hac arte poterit operari.

Et nota, quod dies cuius libet planetæ in quatuor partes æquales diuiditur, quarum primam, i. horas inæquales tres angelus ipsius planetæ principalis obtinet: & reliquas tres partes eius substituti per ordinem consequuntur.

Exempli gratia: in die Saturni Orifiel, primus angelus eius tres horas ab ortu solis inæquales, quæ dicuntur horæ planetarum, possidet: secundas tres primus Angelus eius Sadael. Tertias tenet Poniel secundus: & quartas tres horas Morisiel Angelus Orifielis tertius.

Tabula punctualis.

ζ			β			γ			δ		
αφα ³			ετα ⁴			αμμα ⁵			ελτα ⁶		
644	632	}	669	657	}	694	682	}	719	707	}
650	630		675	655		700	680		725	705	
629	642		654	667		679	692		704	717	
650	633		675	658		700	683		725	708	
645	648		670	673		695	698		720	723	
635	650		660	675		685	700		710	725	
646	635		671	660		696	685		721	710	
636	626		661	651		686	676		711	701	
632	650		657	675		682	700		707	725	
646	644	} R.	671	669	} R.	696	694	} R.	721	719	} R.
639	638		664	663		689	688		714	713	
634	633		659	658		684	683		709	708	
641	635		666	660		691	685		716	710	
642	642		667	667		692	692		717	717	
649	632		674	657		699	682		724	707	
642	640		667	665		692	690		717	715	
648	637		673	662		698	687		723	712	
638	643		663	668		688	693		713	718	
634	638		659	663		684	688		709	713	
647	634	} R.	672	659	} R.	697	684	} R.	722	709	} R.

7

Υ			Ϻ			♊			♋		
641	632	}	657	671	}	681	17	}	720	710	}
642	631		665	666		700	693		707	708	
649	646		674	670		685	696		710	721	
646	635		21	671		683	692		17	714	
635	18	} R.	672	23	} R.	19	690	} R.	722	725	} R.
24	643		667			682	691		721	715	
644	642		671			689	692		710	721	
646	639		18			684	698		10	714	
633	633		654			696	693		712		
635	643	} R.	656		} R.	685	696	} R.	713		} R.

8

³ The word *alfa*, written in greek letters.

⁴ The word *beta*, written in greek letters.

⁵ The word *gamma*, written in greek letters.

⁶ The word *delta*, written in greek letters.

⁷ Each couple of columns contains the same vertical secret: *Gaza frequens Libicos duxit Carthago triumphos.* This sentence uses every letter of the Latin alphabet, and so is equivalent to the English “the quick brown fox jumps over the lazy dog”. As such it is a convenient plain text to use for illustrative purposes.

⁸ *Liber Getruwer hinh - umb die zwelfe - wart unser heimliche - fur der portenamen.*

Note that, for the first time, are appearing the zodiacal symbols of Aries ♈, Taurus ♉, Gemini ♊ and Cancer ♋.

Sub primis tribus horis diei tam Saturni quam cæterarum stellarum in rebus Saturno appropriatis operandum est per Orifielem; sub secundis per Sadaelem; sub tertijs per Ponielem: & sub vltimis tribus per Morisielem. Et omnes operationes secundum motum Saturni aut prosperum effectum accipiunt aut debilem. Sed iam tabulam punctualem ponamus. Medio motu Saturni in secundum diem, gradum & horam ex tabulis communibus cognito, diligenter in primis observandum scias; vtrum sit directus an retrogradus; purus, proprius, mixtus aut confusus. Hoc autem ex tabulis communibus non inuenies.

Id circo præscriptam tabulam ordinauimus, in qua punctum principij motus eius & finis poteris inuenire qualibet hora, diuisis gradibus simul intercurrentibus in particulis minorurn. Ita videlicet ad quodlibet minutum in duas, tres vel quatuor partes horarias secundum proportionem motus puri aut confusi, hoc est, aliorum planerarum coniunctione & separatione obseruata, diuidatur: impossibile est enim vel per stellas vel per Spiritus stellarum te posse ad effectum huius artis peruenire, nisi motu punctuali cognito & diligentissime obseruato tuas operationes ad qualitates planetarum proprias noueris præcise ordinare. Nam in diuersis gradibus, signis, diebus, horis, minutis, secundis, tertijs & quartis planetarum effectus, quo ad hanc scientiam, diuersimode variantur.

In quolibet enim gradu 25. mutationes diuersas obseruauimus & inuenimus: vnde & quemlibet gradum in totidem partes diuidere principales necessarium nobis videbatur.

Ista autem diuisio non habet locum per omnes gradus, sed in illis duntaxat, in quibus stellæ nobis ad hanc artem conducentes oriuntur, cum quibus fit operatio ad significandum absentibus omne, quod volumus, ministerio Spirituum sine literis, sicut dicemus.

Itaque prima tabula diuisionis graduum motus Saturni, quam præmisimus, primæ quartæ diei vel noctis deseruit perpetuo in his, quæ pertinent ad operationem Saturni & principium eius; secunda vero ad secundas tres horas, tertia ad tertias, & quarta ad quartas.

Deinde subiecimus punctualem ordinem motus ipsius Saturni in ascendendo, quando videlicet fuerit in vno ex primis quatuor signis, quæ sunt Aries, Taurus, Gemini & Cancer. De reliquis octo signis etiam tabulam ordinabimus consequentem.

Tabula Prima.

S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.
3.		6.	9.	12.	15.	18.	21.
♈	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑
639	693	16	700	647	716	700	634
642	696	639	689	650	722	692	U
633	685	638	697	634	721	691	663
23	25	642	696	24	714	21	673
641	679	633	691	642	24	681	668
650	682	13	21	648	724	696	18
642	22	644	682	643	710	692	674
634	690	648	684	6	721	684	671
24	692	643	24		714	24	668
647	685	23	679		719		675
632	25	0	682		721		666
							658

9

Tabula.

S.	R.	S.	R.	S.
4.		7.	11.	13.
♌	♍	♎	♏	♐
673	706	668	710	672
663	725	675	717	667
665	714	674	723	660
665	24	671	718	20
671	717	21	708	668
659	709	671	721	675
633	19	667	714	674
23	722	664	24	24
664	707	24	715	
663	721	669	717	
673	708	660	708	
668	18	663	18	
18		659	722	
668		671	717	
667		664	710	
664			20	
658			0	

10

⁹ Nit lais du - her zu mir - noit gch - andel us zu - das ich - lden brenge - ail weis - s och behalt.

¹⁰ Commest noch hint - wan is duet - habe ein grosen - richten mit dir - dir hab.

R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	R.	S.
16.	19.	22.	14.	17.	20.	23.	5.	8.
♈	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♎	♊
640 } 642 } 633 } 23 } 647 } 642 } 635 }	707 } 714 } 722 } 12 } 709 } 721 } 718 } 72 }	697 } 692 } 684 } 24 } 700 } 691 } 691 } 696 } 684 }	694 } 696 } 699 } 696 } 689 } 19 } 679 } 682 } S } 718 } 725 }	675 } 666 } 659 } 19 } 672 } 657 } V } 681 }	639 } 632 } 634 } 633 } 23 } 632 } 636 } 635 } 646 }	724 } 717 } 17 } 722 } 717 } 710 }	634 } 646 } 635 } 646 }	693 }

11

¹¹ *Mit dir - und seh - dis alles - geben zu - als du - nust uqre - bi dir - sere - ha - w - h.*

By putting together the last three tables (notes number 9, 10 and 11) ordered by the numbers at the top of each column and by the zodiacal signs, using the “zeros“ as dot separators we can obtain the secret:

Nit lais du commest noch hint her zu mir wan is duet sere noit gch.

Habe ein grosen handel us zu richten mit dir.

Das ich dir hab geben zu halden bringe mit dir als du wail weis und seh nust uqres och behalt dis alles bi dir.

This secret has been obtained with the following assumption table.

Column	Zod. Sign	Secret
03	05 - 07	<i>nit lais du - her zu mir_</i>
04	06 - 08	<i>commest noch hint - wan is duet_</i>
05	09	<i>sere</i>
06	09	<i>_noit gch__</i>
07	10	<i>habe ein grosen</i>
08	11	<i>h</i>
09	11	<i>andel us zu</i>
11	12	<i>richten mit dir__</i>
12	01	<i>das ich_</i>
13	02	<i>dir hab_</i>
14	03 - 04	<i>geben zu - ha</i>
15	04	<i>lden bringe</i>
16	05	<i>mit dir</i>
17	06 - 07	<i>als du - w</i>
18	07	<i>ail weis_</i>
19	11	<i>und seh_</i>
20	09	<i>nust uqre</i>
21	09 - 06	<i>s - och behalt</i>
22	08	<i>dis alles</i>
23	12	<i>bi dir</i>

The zodiacal signs start with the number 05 because the first four signs were used in the table of Note 8. However, the translation and the solving of these tables is not sure at all.

S.	S.	R.	R.	S.	S.
♁	♁	♂	⊙	♀	♀
649	542	427	347	245	131
635	534	450	342	232	142
646	533	441	346	235	135
639	23	444	349	25	133
644	546	24	19	246	23
646	542	432	343	240	147
635	539	439	332	246	142
12	19	447	346	18	148
647	549	17	333	246	143
642	538	446	23	235	23
634	534	442	347		150
24	546	439	342		139
649	535	20	348		
635	25	0	343		
642					
646					
645					
645					
634					
24					

¹² *Brenger dis brieffs - ist ein boser - schalg und ein - dieb huet dich - fur eme er - wirt dich an.*

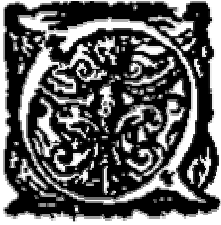
This secret is very similar to the one in the First Book, Cap. XXIV, under the spirit Pyrichiel: “Brenger dis brieffs ist ein boser dib hvet dich fvr eme”.

Motus planetarum purus.
Grad. 26 punctualia 725.

		R.		S.	
G	}	650	}	626	}
S	}	R. 675	}	S. 651	}
P		700		676	
M	}	725	}	701	}
F	}	550	}	526	}
F	}	S. 575	}	R. 551	}
A		600		576	
R	}	625	}	601	}
E	}	450	}	426	}
A	}	R. 475	}	S. 451	}
A		500		476	
N	}	525	}	501	}
A		350		326	
L	}	S. 375	}	R. 351	}
P		400		376	
V	}	425	}	401	}
C	}	250	}	226	}
Z		275		251	
S	}	R. 275	}	S. 251	}
A		300		276	
B	}	325	}	301	}
C		150		126	
N	}	S. 175	}	R. 151	}
P		200		176	
K	}	225	}	201	}
R		50		26	
T	}	R. 75	}	S. 51	}
T		100		76	
		125		101	

¹³ Remainder for the limits of the seven alphabetic ciphers. The letters on the left column are the initials of the Angels of the note number 1.

*De vario motu Planetarum, & interpretatio-
ne Tabularum.*

VAMVIS in præsentī capitulo specialis nobis tractatus habendus sit de motibus Saturni & spiritibus eius, ac de operationibus in *Steganographia* per ipsos: ne tamen semel oportune dicta cogamur in quolibet capitulorum repetere: monendus lector studiosus fuerat, vt eorum quæ in hoc ipso capitulo dicimus, etiam in sequentibus studeat esse memor.

Sunt autem singulorum planetarum varij motus & in diuersos alios omnes subtilissime partiuntur. Motus purus & proprius multiplex est, & varijs subtilissimis diuisionibus variatur. Directus, retrogradus, mixtus & confusus, to ferme punctis variantur, quot à principio sui motus in circulo diuelluntur.

Quid dicam te coniunctione ipsorum planetarum ad inuicem? Nam, sicut Ptolomæus in *Gentiloquio* ait, centum viginti coniunctiones in ipsis planetis, videlicet binariæ 21. ternariæ 35. quaternariæ 35. quinariæ 21. senariæ 7. & septenaria vna. Et de hic suo loco dicemus.

De cæteris autem motibus quamuis dare certum terminum non possumus propter infinitam diuersitatem, quibus quotidie punctis crescentibus aut minuentibus, variantur ignorantes: ad plenum tamen, quantum nos obseruare potuimus, inuenimus diuisiones plus quam 300000. in quibus omnes huius artis operationes, quo ad effectum, sæpe variantur.

Et nisi quis valde expertus in omnibus his, fuerit scieritque motus ipsorum planetarum medios perfecte, ac deinde minutissimas diuisiones punctuales, quæ ex quartis, tertijs, secundis minutis & gradibus in æqualibus subtilissime diuisis proueniunt: facile in veros ei rores incidet, & graue periculum vix euadet.

Ad perfectam itaque huius scientiæ institutionem tres tabulas ordinauimus: in quarum prima motum Saturni secundum quatuor partes, tam diei quam noctis, proprium videlicet & purum, ad punctualem radicem reduximus, & ad verum ascendentis cuiuslibet signi punctum ordinauimus.

Incipientes a primo gradu Arietis, puncto 641 & 69. totum Zodiacum in secunda tabula complexi sumus. Deinde in eadem secunda tabula motum Saturni in quolibet duodecim signorum ad omnes quartas diei & noctis ita digessimus ad minutias, vt qualibet hora nobis gradu ascendentis, in quo fuerit Saturnus ipse, cognito, clare patescere possit radix ipsius punctualis, semel autem terminata calculatur alicuius quod nostra ætas nescio si vnquam pertingere possit, tabula denuo à capite sui principij incipienda est.

In tertia tabula septenariam coniunctionem Saturni cum cæteris planetis, quæ vnica est, ad proportionem puncti reduximus; per quam omnes coniunctiones 120. facile ad punctum reducuntur. In eadem tabula purus motus planetarum omnium per punctualem principij cuiuslibet diuisionem, progressionem & elongationem à puncto in quolibet motu cognoscitur, si medius motus antea perfecte habeatur. Nam sine cognitione medij; motus impossibile est aliquem ad practicam huius scientiæ posse accedere. Rursus etiam si medium motum & verum similiter perfectissime intelligas, nihil tibi ad huius scientiæ cognitionem proderit, nisi præscriptas tres tabulas ad omnes punctos diuisionum in motibus planetarum a gradibus inæqualibus æqualiter sumptos per minutias singulas ad integrum intelligas.

Sed iam ad operationem procedamus. Cognitis autem omnibus, intellectisque perfecte his, quæ diximus, & auxiliante Deo, dicturi sumus: cum volueris in hac profundissima speculatione operari: in primis oportet te scire ortum, exaltationem & occasum omnium stellarum octauæ Sphæræ, per quas fit operatio: & quantum quælibet distet ab alia. Sunt autem. Stellæ, per quas operamur ad nunciandum secretum quodcunque absenti siue verbis siue scriptis & sine homine nuncio, septingentæ numero, quarum nomina, loca, ortus, occasus, eleuationes, distantias, accessus regressus in libro speciali descripsimus, quos nimis studiosum esset hic denuo inserendo repetere.

Itaque obseruata stella in omnibus sicut oportet, & cognoto puncto ascendentis in quo Saturnus eadem hora fuerit, si per ipsum fit operatio: diligentissime considera qualitatem

motus ipsius, vtrum sit directus an retrogradus, purus an mixtus, proprius an cum alijs impedimentis aspectuum malorum coniunctus, discretus an confusus. Deinde punctus principij motus in eodem signo tam ipsius Saturni quam cæterorum planetarum ei coniunctorum ex tabulis communibus, & his quas præmisimus, subtilissime & proprie calculatum scribe in charta munda: & quantum sit progressus, quantum eleuatus, quantumve depressus, diligenter obserua. Hoc idem facies in cæteris planetis, Saturno vel illi, per quem fit operatio, coniunctis: Simili modo diligentissime obserua, quo aspectu se mutuo planetæ aspiciant, an trigonus, quadr. coniunctio vel sext. Quia in ipsis latet huius operationis maxima vis.

Item ante omnia obserues, in qua quarta sit Saturnus non solum quo ad diem aut noctem, sed etiam quo ad signum in quo est, & quo ad annos à principio mundi, quando fuit in domo, sua primo creatus: quia omnia ista sunt necessaria.

Et nota, quauo Orifiel angelus Saturni regit mundum in suo ordine, quod regimen ducet annis 354, mensibus quatuor.

Tunc omnis operatio huius profundissimæ scientiæ, quæ pertinet ad opera Saturni, & quæ fit per eum, facit e, & sine magno labore: perspicuum consequetur effectum. Et simile de cæteris planetis est obseruandum.

Quicumque ergo, cognitis principiis huius artis, sine difficultate voluerit operari per eam, per illum planetam operetur, cuius angelus principalis isto tempore orbem gubernare facili calculatione inuenitur.

Igitur, calculatis diligentissime omnibus, processurus ad operationem, obserua, quis angelus Saturni præsit illi quartæ diei aut noctis: & nomen eius scribe cum nomine stellæ, per quam vis operari, quam te videre necesse est. Omni autem tempore stellas tibi necessarias videre poteris, arte quam tradidimus, siue in die siue in nocte.

Deinde scribe in eadem chartula cætera, quæ scis secretissima, cum en causto ad hoc nostro more præparato; sicut scis. Postea pone schedulam ipsam, quam scripsisti, ante te super mensam & scribe in aliam chartam mentis tuæ conceptum, quod vis scire absente: & inuolue has duas schedulas ad inuicem, & pone in loco eminentiori ante te super mensam aut pulpitem. Et dic coniurationem ad Spiritum, per quem operari, sibi appropriatam. Aut si malueris sine scriptis omnino nunciare secretum per Spiritum, vel sine Spiritu, in tuo arbitrio sit positum. Eiusdem namque operationis est, cum Spiritu vel sine Spiritu secretum nunciare amico, paucis alteratis, sicut suo loco dicemus.

Iam differentia operationum Saturni & Angelorum eius secundum quatuor quartas principales cum coniurationibus vnique per ordinem appropriatis componemus: quibus vtendum est, cum per Spiritum nunciatur arcanum.

*De primo Angelo Saturni, qui est pincipalis, & vocatur Ori-
fiel, qui primam quartam Saturni
obseruat.*

RIMVS & pincipalis angelus Saturni, sicut in præcedentibus diximus, vocatur Orifiel, qui cum cæteris angelis planetarum in ordine suo orbem regit annis 354. mensibus quatuor.

Hic habet primam partem tam in die, quam in nocte: & per eum fit operatio ab ortu Solis in die, & ab occasu Solis in nocte, vsque ad tertiam horam inclusiue in omnibus, quæ ad Saturnum pertinent, & in eius die ac nocte, sicut diximus.

Cum itaque in prima quarta Saturni aliquid volueris, nuntiare absentis sine verbis, & sine literis: tum Spiritus Saturni non alius, quam Orifiel, tibi vocandus est: quia per eum poteris omnia nunciare perfectissime.

In primis considera, in quo signo sit iste Saturnus, & in quo gradu, & an sit directus vel retrogradus, & quibus planetis sit coniunctio. De primo ponamus exemplum: Ecce Saturnus iam est in 25. grad. Tauri, die 28. mensis Aprilis anni præsentis, qui est Domini 1500.

Nunc itaque ducamus 25. per 25. & fiunt 600. hos diuidamus per quatuor quartas æquales: & manebunt cuilibet quartæ 150. compleamus omnes gradus Saturni in signo Tauri & erunt 30. Ducamus at eum 3. per 25. in toto, & fiunt 750. Reijciamus quattuor gradus superfluos a medio tertię, quartæ & remanebunt 650.

Accipiamus nunc punctum motus Saturni ex tabula ad præsentem diem & horam: & scire poterimus, quis sit ortus, eleuatio & occasus Angeli Orifielis cum Saturno in prima quarta: quibus cognitis, facilis erit operatio nostra.

Tabula.

S.	R.	S.	R.	R.	S. B	R. B	S.	R.
hor.1	hor.2	hor.3	grad.25	punct.	hor.1	hor.2	hor.3	Q
640	635	22	3	634	632	632	632	650
642	646	647	2	646	23	640	640	640
634	25	646	1	648	640	24	633	646
646	640	632	4	632	650	647	632	639
635	646	634	1	639	644	638	632	650
646	642	12	5	647	639	639	640	626

14

His diligentissime consideratis; Orifielem Angelum Saturni constat esse separatam a Saturno 25. gradibus, & 15. minutis: & est ad Orientem, a primo puncto motus Saturni 625. gradationibus distans, a fine motus 25. minutis.

His cognitis, fac imaginem ex cera, vel pinge in chartam nouam figuram Orifielis in modum viri barbati & nudi, stantis super taurum varij coloris, habentis in dextra librum, & in sinistra calamum: quem dum facis, dic:

*Fiat hæc imago magni Orifielis plena, perfecta & apta nunciare mentis meæ secretum N. filio
N. amico meo secure, fideliter & integre, Amen.*

Scribe in fronte nomen tuum cum encausto ex oleo rosarum temperato, & in pectore nomen amici tui absentis dicens,

¹⁴ *Misere - re mei - deus - - secund - u magn - um don - umtuum - amenath.* → Miserere mei deus, secundum magnum donum tuum amen ath.

Hæc est imago N. filij N. cui per Angelum Saturni Orifiellem nunciatur mentis mentis meæ conceptum, Amen.

In fronte imaginis scribe MERION & in pectore TROESDA. Deinde coniunge ambas imagines simul, dicens:

In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen. Audi Orifiel princeps Stellæ Saturni, & per virtutum omnipotentis Dei adiuro te, ausculta: præcipio & mando tibi per virtutem istius imaginis tuæ, vt nuncies N. filio N. hanc intentionem meam (explicetur intentio) quantocyus secure, secrete & fideliter, nihil obmittens eorum, quæ eum volo scire, & quæ tibi commendaui. In nomine Patris & Filij & Spiritus sancti, Amen.

Deinde inuolue ipsas imagines sic coniunctas simul panno mundo loto cum aqua albisine, & pone eas in vas mobile, que appellant sapientes Indie “PHARNAT ALRONDA”: & cooperi illud superius diligenter cum corio raso, ac pone in introitu alicuius habitationis clausæ, vbicunque volueris ad spacium 24. horarum: & sine omni hæsitatione tuum desiderium intra illas 24. horas perfecte adimpletur: scietque amicus tuus absens intentionem in omni forma perfectissime, sicut eam super imaginem dixisti (quantumcunque prolixa fuerit) & quicquid ilium ex te scire volueris, sciet in illis 24. horis perfecte & secretissime: ita quod nunquam in æternum aliquis homo potent hoc percipere aut scire sine voluntate tua aut amici tui.

Et est magnum secretum, quod nullus sapientum ante nos literis commendare ausus fuit.

Amicus autem ille tuus si quid te scire voluerit ex suis negotiis: cum eodem spiritu te potest facere certiore intra idem spacium 24. horarum: modo sit in hac arte bene perfectus.

Tu autem, 24. horis elapsis, leua imagines de loco, in quo positæ sunt: & repone eas, quia omni tempore Orifielis per eas operari potes non solum ad illum amicum tuum, sed ad quoscunque alios, mutato duntaxat nomine ipsius amici in illius nomen, quem volueris aliquid scire.

Et nota, quod non oportet ipsas imagines depingi pulchras aut curiosas: sed quantumcunque sirmplices fuerint, nihil refert: modo habeant aliquam similitudinem proportionatam, ita vt imagines hominum esse cognoscantur. Qui autem eas pulchre depingere voluerit & poterit: nihil impediet, nec prodest.

De secundo Angelo Saturni, qui est primus sub Orifiele & vocatur Sadael, præsidens secundæ quartæ Saturni.

ECVNDVS Angelus Saturni vocatur Sadael, qui est primus sub Orifiele in ordine constitutus, & habet secundam partem post suum principem, tam in die quam in nocte, in operibus & temporibus Saturni: hoc est, quartam, quintam, & sextam horas inæquales.

Cum itaque in his tribus horis aliquid nunciare volueris ad amicum absentem in viginti quatuor horis, sine literis, sine verbis & sine nuncio: fac id per omnia & singula, quæ in operatione præcedenti diximus: & obserua punctum secundi motus Saturni in gradibus suis ad signum, in quo planeta ipse mouetur, & qualis sit motus, & vbi sit Spiritus mouens astrum, quantum recesserit, & quantum eleuetur a centro sui motus, quantumcunque distet a puncto quolibet totius circuli siue sphaeræ. Ad horum scientiam consequendam est tabula hæc.

S.	R.	S.	R.B	S.	R.	S.	R.
hor. 7	hor. 8	hor. 9	hor. 7	hor. 8	hor. 9	hor. 7	hor. 7
694	685	684	698	680	685	683	693
700	696	12	688	692	676	685	688
679	686	691	684	683	700	692	684
700	682	692	24	23	694	682	24
24	696	699	697	698	688	690	0
695	689	692	682	700	18	687	677

15

Loco angeli Sadaelis ex consideratione stollæ fixæ ad punctum motus Saturni inuento, fac dus imagines (eo modo, quo diximus in operatione præcedenti) Orifielis cum inscriptionibus, contestationibus & alijs singulis, quæ ibi dicta sunt.

Quibus completis, pone ipsas imagines super quinque ramusculos herbæ thrasnote extra domum in loco securo & secreto, & dic super eas:

In nomine patris & filij & Spiritus Sancti, Amen. Sicut istas duas imagines Sadaelis angeli & N. filij N. amici mei simul coniunctas super hos quinque ramos mobiles posui, ita tibi Sadael in virtute Orifielis principis tui magni præcipio, vt mentis meæ secretum, quod tibi explicando commisi, sine mora ad notitiam præfati perferas amici.

His dictis dimitte ibidem imagines per 24. horas; & fiet quod voluisti: scietque amicus tuus omne quod super imagines dixisti, perfectissime ac secreta.

Item si volueris de aliquo absente scire, quomodo valeat, & verum statum eius in 24. horis: quantum cunque longe sit, isto modo scire poteris.

ET OMNIA QVÆ FIVNT IN MVNDO, CONSTELLATIONE OBSERVATA, PER HANC ARTE SCIRE POTERIS.

¹⁵ *Gaza f - requen - s libi - cos du - xit ca - rthago - triumph - hos sch.* → Gaza frequens Libicos duxit Carthago triumphos. Sch.

De tertio Angelo Saturni, qui est secundus sub Orifiele, & vocatur Pomiel, præsidens tertiæ quartæ Saturni.

Tertius angelus Saturni vocatur Pomiel, qui est in ordine secundus sub Orifiele, principali angelo Saturni: præsidet horæ Saturninæ septimæ, octauæ & nonæ, tam in die quam in nocte, in omnibus, quæ pertinent ad operationem Saturni.

Locum eius, quoniam cum suo mouetur ordine ad stellas fixas 25. gradibus ab Oriente, per tabulas dispositis suis horis, ita inuenies.

R. hor. 4	S. hor. 5	R. hor. 6	S. hor. 4	R. hor. 5	S. hor. 6	R. hor. 4	S. hor. 5
669	660	659	673	655	660	658	668
675	671	24	663	667	651	660	663
654	661	666	659	658	675	667	659
675	657	667	23	18	669	657	656
25	671	674	672	673	663	665	653
670	664	667	657	675	23	662	652

16

Motu Saturni certificato, & inuento punctuali loco Pomielis, fac duas imagines, per omnia, sicuti diximus.

FINIS TERTII LIBRI.

¹⁶ *Gaza f - requen - s libi - cos du - xit ca - rthago - triumph - hoswtzsch.* → Gaza frequens Libicos duxit Carthago triumphos w tz sch.